

❑ عملیات مفهندی

[بررسی کارنامه تروریستی بخش ویژه‌ی نظامی سازمان
سپاه‌مدین خلق ۱۳۵۷-۱۳۶۱]

فهرست

۹	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۳۲	مشروعیت فقه‌هرایی
۸۲	خلع ید حاکمیت
۱۱۶	خرداد پر حادثه
۱۶۴	اتفاق جنگ
۱۸۴	آشوب اقلیت ویژه
۲۷۰	برخورد امنیتی با باند ترور
۳۵۶	اطلاعات در خدمت عملیات
۳۹۴	جاویدالانثر مهندسی
۴۰۴	نفوذی اشتباه
۴۳۰	کفاش بی‌گناه
۴۴۰	انتقام از نظام
۴۵۸	پژو ۵۰۴ دردسرساز
۴۶۸	خط آخر
۵۱۰	ضمیمه: سخنرانی تاریخی شهید لاجوردی
۵۲۶	ضمیمه: زنجیره شکنجه
۵۸۴	اسناد و تصاویر
۷۳۵	کتابنامه
۷۴۲	نمایه

پیشگفتار

در تاریخ‌نگاری سازمان مجاهدین خلق پس از پیروزی انقلاب اسلامی و خصوصاً پس از آغاز فاز مسلحانه، دو گروه مهاجم مورد بررسی قرار می‌گیرند: نخست گروهی که اکثریت مطلق آنها را هواداران، سمپاها و اعضای رده‌پایین تشکیل می‌دادند. هدف این گروه، وارد آوردن «ضربه‌ی کمی» از طریق ترورهای کور خیابانی، کشتار مردم غیرمسلح و «پاسدارکشی» و «ریشوکشی» در معابر شهری بود. گروه دوم متشکل از اعضای رده‌بالای سازمان و نیروهای نفوذی مجاهدین در نهادهای انقلابی بود و وظیفه‌ی آن، ترور مسئولین عالی‌رتبه‌ی کشوری و لشکری و ایجاد «ضربه‌ی کیفی» به نظام بود. در نظر مجاهدین دو خط «زدن سرانگشتان رژیم» و «ضربه به سر حاکمیت» در راستای استراتژی «تنه‌زدن» باید منجر به سقوط نظام در سال ۱۳۶۰ می‌شد که به شکست انجامید.

حلقه‌ی گمشده در این تاریخ‌نگاری، جایگاه و نقش «بخش ویژه‌ی نظامی» سازمان مجاهدین خلق در عملیات‌های تروریستی سازمان است. بخش ویژه‌ی نظامی گرچه از اعضا و کادرهای رده‌بالای مجاهدین و نیروهای زبده‌ی عملیاتی تشکیل شده بود، ولی به صورت خاص ترور مسئولین نظام را دنبال نمی‌کرد؛ بلکه به مثابه بازوی اطلاعاتی - عملیاتی مرکزیت، مأموریت‌های خاص و «ویژه»‌ای را دنبال می‌نمود که در انحصار خودش قرار داشت. همین بخش بود که عملیات غم‌انگیزی تحت عنوان «عملیات مهندسی» و شکنجه‌ی در دناک پاسداران را رقم زد.

در سه فصل آغازین اثر پیش‌رو، حوادث فاز سیاسی سازمان - از پیروزی انقلاب اسلامی تا شورش ۳۰ خرداد سال ۱۳۶۰ - خلاصه‌وار مرور شده و به تدارکات مجاهدین برای قیام مسلحانه و نفوذ پرداخته شده است. پس از آن زمینه‌ها و تحلیل‌هایی که منجر به تولد «بخش

ویژه‌ی نظامی» در درون سازمان شد مورد تدقیق و کنکاش قرار گرفته است. در فصل پنجم خطوطی که بخش ویژه نظامی در طول حیات خود دنبال می‌کرد به صورت جداگانه بررسی شده است و طرح‌ها و عملیاتی را که در راستای این خطوط صورت گرفته شکافته‌ایم.

فصل ششم به بررسی کامل و جامع عملیات‌های متقابل نهادهای امنیتی نظام پرداخته است. ضربات متعدد واحد اطلاعات سپاه پاسداران به مرکزیت، بخش اجتماعی و بخش روابط سازمان و طرح مالک و مستأجر دادستانی انقلاب اسلامی تهران نمونه‌هایی از این اقدامات تقابلی است که سازمان مجاهدین خلق را تا مرز فروپاشی و انهدام پیش برد. در مقابل ضرباتی که کادرهای مجاهدین در سال‌های ۱۳۶۰ و ۱۳۶۱ تجربه کردند، آنها به دنبال مسدود نمودن سوراخی افتادند که از آن گزیده می‌شدند. در فصل هفتم تحلیل‌های سازمان و بخش ویژه نظامی برای جلوگیری از تکرار ضربه‌ها بررسی گردیده است. جمع‌بندی این تحلیل‌ها، عملیاتی تحت عنوان «عملیات مهندسی» است که به صورت خلاصه عبارت بوده است از دستگیری، شکنجه و کسب اطلاعات از افرادی که مظنون به همکاری با نیروهای امنیتی نظام بودند.

در فصل‌های هشتم تا دوازدهم روایتی از قربانیان و شهدای عملیات مهندسی به ترتیب تاریخ ربایش ارائه شده و در فصل آخر هم به پیامدها و عوارض عملیات مهندسی در درون سازمان، افکار عمومی کشور و مجامع بین‌الملل پرداخته شده است. همچنین افول و اضمحلال بخش ویژه نظامی در سال ۱۳۶۱ و «خط خروج» مجاهدین از کشور، از دیگر مباحث مطرح‌شده در فصل واپسین است.

تدوین این اثر البته بدون سختی نبود و تلفیق حوزه تاریخ و امنیت، مشکلات خاص خود را داشت. اولین دشواری در تدوین تاریخ امنیت، در دسترس نبودن اسناد و تاریخ شفاهی است. اعتمادسازی منابع تاریخ شفاهی یکی از قدم‌های صعب در این راه بود که زمان زیادی می‌طلبید. توجه ویژه به سوخت‌نشدن اطلاعات زنده یکی دیگر از مصائب تاریخ‌نگاری حوزه امنیت است که علاوه بر صرف وقت زیاد، توان زیادی هم می‌گرفت. البته ماحصل این کار که بیش از دو سال به طول انجامید، پدید آمدن اثر بدیعی است که می‌تواند مرجع و منبع خوبی در موضوع جنگ امنیتی بین نظام جمهوری اسلامی و سازمان مجاهدین خلق ایران در سال‌های ابتدای دهه ۶۰ باشد.

در انتها جا دارد از جناب آقای سردار احمد وحیدی و دیگر سربازان گمنام امام زمان (عج) تقدیر و تشکر کنیم؛ سربازانی که جان، مال و عمر خود را در راه «مبارزه با التقاط» هزینه کردند

و بدون چشمداشتی از سختی‌ها و ناملایمات گذشتند. برای تدوین و نگارش این کتاب با بیش از بیست نفر از مسئولین امنیتی وقت در واحد اطلاعات سپاه، دادستانی انقلاب اسلامی و کمیته‌های انقلاب اسلامی گفتگو شده و متن کتاب مورد تأیید شماری از دست‌اندرکاران وقت قرار گرفته است که ضمن تشکر صمیمانه از یکایک آنها، به احترام سال‌ها مجاهدت خاموش و مبارزه با التقاط، از ذکر نامشان خودداری نموده به عنوان حقوقی آنها بسنده می‌کنیم.

همچنین از حجت‌الاسلام والمسلمین روح‌الله حسینیان، رئیس مرکز اسناد انقلاب اسلامی، قدردانی و تشکر می‌کنیم که به ما اعتماد کرده و فرصت چنین کاری را در اختیار نویسندگان قرار دادند. از همکاری و همراهی معاونت اسناد و کتابخانه، معاونت تاریخ شفاهی و معاونت انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی هم کمال سپاسگزاری را داریم. امید است این اثر توانسته باشد گوشه‌ی کوچکی از جانبازی‌های سربازان گمنام امام زمان (عج) در مسیر مبارزه با فتنه‌ی التقاط را به تصویر کشد.

در پایان ضمن تقدیر از نویسنده پرتلاش اثر، از همکاران محترم در مؤسسه فرهنگی هنری تشکر و قدردانی می‌شود.

مؤسسه فرهنگی هنری مرکز اسناد انقلاب اسلامی